

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**«УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ
ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність - 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – Туризм і рекреація

Кількість кредитів - 3

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий

Дні занять – відповідно до розкладу занять у ЛНУП

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри

Мова викладання – українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Стадник Мирослава Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: stadnykmye@lnup.edu.ua

Телефон: +38-067-90-40-915.

Викладач з 31-річним досвідом, автор та співавтор понад 70 наукових статей, 15 наукових монографій, 4 підручників, посібників, курсів лекцій (в т.ч. 1 навчальний посібник з грифом МОН України), 90 тез конференцій, 60 навчально-методичних розробок.

Читає освітні компоненти: Економіка туристичного підприємства, Організація готельного господарства, Організація ресторанного господарства.

Наукові інтереси: туристичний, готельно-ресторанний бізнес; аналіз стану, динаміки та взаємозв'язків явищ та процесів у сфері туризму; економіко-статистичний аналіз ринку туристичних послуг, оцінка конкурентоспроможності його учасників та вивчення маркетингових інструментів регулювання.

Анотація освітнього компонента. Освітній компонент “Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства” спрямована на вивчення теоретичних основ конкурентоспроможності, методичних підходів щодо оцінки рівня конкурентоспроможності туристичних послуг, туристичного підприємства та туристичної галузі України, практичну підготовку студентів із здійснення аналізу конкурентоспроможності туристичної галузі, регіону, підприємства та турпродукту; розроблення стратегії підвищення конкурентоспроможності туристичного підприємства; оцінювання тенденцій функціонування та розвитку національного туристичного ринку.

Знання з дисципліни “Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства” необхідні спеціалісту для оцінки ситуації на ринку туристичних послуг, визначення положення туристичного підприємства у конкурентному середовищі місцевого, регіонального, національного та міжнародного рівнів, прогнозування розвитку туристичної галузі України та виділення основних тенденцій її подальшого функціонування.

Освітній компонент “Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства” є вибірковою за освітньою програмою “Туризм і рекреація” спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

Метою освітнього компонента “Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства” є поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств туристичної галузі у сучасних умовах господарювання.

Завдання освітнього компонента – формування знань, категоріального апарату, особливостей і механізмів управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства в умовах глобалізації; вивчення принципів і методів підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, показників та факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства; вироблення навичок із застосування загальних та спеціальних методів управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства; набуття умінь розробляти, корегувати та контролювати стратегію конкурентоспроможності підприємства та організувати діяльність щодо її реалізації.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Google Hangout Meet, Skype, Viber.

Освітній контент

№	Теми	Результати навчання
1	Конкуренція в системі ринкової економіки	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність та функції конкуренції; - методи конкурентної боротьби; - механізм дії конкурентних сил; - фактори впливу на рівень конкуренції; - головні причини втрати конкурентних позицій; - критерії оцінки рівня конкурентоспроможності туристичного підприємства; - методику розрахунку економічної безпеки туристичного підприємства; - методику оцінки конкурентної позиції на ринку туристичних послуг. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розраховувати показники обсягів туристичних послуг; - розраховувати показники якості та ефективності туристичного виробництва; - вільно орієнтуватися в теоретичних проблемах конкурентоспроможності; - використовувати методи оцінки рівня конкурентоспроможності туристичного підприємства; - оцінювати й прогнозувати ймовірність банкрутства туристичного підприємства; - знаходити шляхи підвищення ефективності господарювання.
2	Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	
3	Фактори забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств	
4	Аналіз і оцінювання конкурентоспроможності туристичних підприємств	
5	Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві	
6	Мікростратегії конкурентоспроможності туристичних підприємств	
7	Система управління конкурентоспроможністю підприємства на світовому ринку	
8	Особливості конкурентоспроможності регіонів	

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

К18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, вміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

Програмні результати навчання:

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

Пр21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Перелік універсальних, “м'яких” навичок (soft skills)

1. аналітичне мислення – здатність людини розуміти суть ситуації, проблеми, завдання, що досягається двома шляхами: розбиттям проблеми на складові частини та їх аналіз; відстеженням передумов: крок за кроком аналіз причин і наслідків.

2. наполегливість – проявляється під час виконання практичних робіт та індивідуальних завдань;

3. вміння працювати в команді – вміння слухати і поєднувати власні амбіції із колективною справою, вміння переконувати і знаходити компроміс, застосовується під час дискусійних обговорень, в ділових іграх, при опрацюванні практичних кейсів;

4. відповідальність – почуття обов'язку перед однокласниками, необхідність пояснити причини невиконання чи невчасного виконання завдання та шляхи виправлення ситуації;

5. креативність, критичне мислення – вміння знаходити нестандартні нові рішення знайомих ситуацій, розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі освітнього компонента та висвітлення результатів під час занять, участь в конференціях і круглих столах, наукові публікації;

6. системне мислення – вміння планувати, ставити поточні та кінцеві цілі та реалізовувати їх, аналізувати складні ситуації, знаходити оптимальне рішення;

7. робота з інформацією – вміння збирати, аналізувати й оцінювати нову інформацію, задавати потрібні питання; орієнтуватися у широкому інформаційному полі сучасного світу.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання дисципліни долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	12
Тема 2. Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	13
Тема 3. Фактори забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств	12
Тема 4. Аналіз і оцінювання конкурентоспроможності туристичних підприємств	13
Тема 5. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві	12
Тема 6. Мікстратегії конкурентоспроможності туристичних підприємств	13
Тема 7. Система управління конкурентоспроможністю підприємства на світовому ринку	12
Тема 8. Особливості конкурентоспроможності регіонів	13
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до **Положення про критерії оцінювання знань та вмінь студентів Львівського національного університету природокористування.**

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	не зараховано
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмове опитування, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувача вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль, проміжний контроль та залік.

Академічна політика освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн форматі за погодженням із деканом і лектором. Усі види робіт з навчальної дисципліни необхідно виконати і захистити у вказані терміни. Організація та проведення навчального процесу в університеті регулюється **Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування.**

Здобувачі, які пропустили заняття з поважної причини, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіка консультацій викладача. Роботи, які здаються і захищаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання проміжних модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Процедура відпрацювання пропущених занять регулюється **Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять.**

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Здобувачам варто бути толерантними, поважати чужу думку. Заперечення необхідно формулювати в коректній формі. Не допускаються підказування і списування під час здачі самостійних робіт і проміжного контролю, копіювання вирішених завдань іншими особами. Мобільні пристрої під час проведення аудиторних занять дозволяється використовувати лише з дозволу викладача. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі

Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування.

Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. В університеті діє чітка процедура антиплагіатної перевірки, що регулюється **Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті природокористування за допомогою антиплагіатної інтернет системи (програмно-обчислювального комплексу) StrikePlagiarism.**

Епідемія коронавірусу та російсько-українська війна стали випробуванням для освіти, тому під час навчання можливе проведення дистанційного навчання з використанням різноманітних платформ для виготовлення цифрового навчального контенту та онлайн взаємодії. Зокрема: Платформа Moodle, Платформа Google Classroom, Zoom, Google Hangout Meet, Skype, Viber. Політика щодо умов організації освітнього процесу в умовах пандемії регулюється **Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному університеті природокористування.**

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Конкурентоспроможність підприємницької діяльності (туристична галузь): підручник / І. М. Труніна, О. А. Сущенко, Г. С. Ліхоносова. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Кременчук : вид-во ПП Щербатих О. В., 2017. 268 с.
2. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
3. Чернега О. Б., Білозубенко В. С., Бондаренко І. С. Інноваційна компонента конкурентоспроможності економіки України. Донецьк : Вид-во «Ноулідж», 2010. 327 с.

Допоміжний

1. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанный бізнес : ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навчальний посібник. Київ : Знання, 2014. 358 с.
2. Александрова С. А. Економіка готельно-ресторанного господарства : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 142 с.
3. Андросова Т. В., Чернишова Л. О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навч. посібник у структурно-логічних схемах. Харків : ХДУХТ, 2019. 202 с.
4. Карпій О. П., Стадник М. Є. Економіко-статистичний аналіз конкурентоспроможності малого підприємництва. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : зб. наук. праць. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2023. Вип. № 4 (64). С. 164-172.

5. Конкуренентоспроможність підприємства : навчальний посібник / І. А. Дмитрієв, І. М. Кирчата, О. М. Шершенюк. Харків ФОП Бровін О. В., 2020. 340 с.

6. Конкуренентоспроможність підприємства : підручник / за заг. ред. А. С. Даниленка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 320 с.

7. Конкуренентоспроможність підприємства : підручник / П. І. Юхименко, М. В. Вихор, Ю. С. Гринчук, Н. В. Коваль, Л. П. Хахула, О. І. Шемігон та ін.; за ред. А. С. Даниленка. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 320 с.

8. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкуренентоспроможність підприємства. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.

9. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму : теорія та практика : підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 544 с.

10. Мельник Т. М., Іксарова Н. О. Управління міжнародною конкуренентоспроможністю підприємства : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 456 с.

11. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 991 (остання редакція від 07.12.2023.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#Text>

12. Про підтримку розвитку туризму в Україні : Указ Президента України від 02.03.2001р. № 127/2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/2001#Text>

13. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>

14. Про туризм : Закон України №324/95-ВР від 15 вересня 1995 року (недакція від 01.01.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

15. Стадник М. Є., Живко З. Б. Креативні індустрії для підвищення конкуренентоспроможності туристичних підприємств. *Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру* : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя, 25 жовтня 2024 р). Полтава: Видавництво ПП «Астрая». 2024. С. 206-210.

16. Стадник М. Є., Живко З. Б. Логістичні інновації у забезпеченні конкуренентоспроможності туристичних підприємств. *Маркетинг і логістика в системі менеджменту: виклики цифрової глобалізації* : тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції, пам'яті професора Євгена Крикавського. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. С. 130-132. URL: <https://science.lpnu.ua/ml-conference/proceedings>, вільний.

17. Стадник М. Є., Живко З. Б., Родченко С. С., Шегинська А. І., Живко О. В. Роль розвитку туристичної індустрії для економіки. *Наукові інновації та*

передові технології. Серія «Економіка». 2024. № 10(38). С. 343-361. URL : [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10\(38\)-343-360](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10(38)-343-360)

18. Стадник М. Є., Шегинська А. І., Живко О. В. Регіональні особливості організації індустрії туризму та гостинності на Львівщині. *Перспективи розвитку індустрії туризму та гостинності на Львівщині* : тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції. Луцьк, ЛНТУ, 2024. С. 62-65. (208 с.). URL : <https://drive.google.com/drive/folders/1R7isaDxB9bn9r0z18gOCb3ubtc-PxTUM?usp=sharing>

19. Стадник М. Є., Шегинський І. І., Ганусяк І. М., Лабарткава В. В. Формування конкурентної стратегії підприємства. *Formation of Knowledge Economy as the Basis for Information Society* : The 7th International Scientific Seminar Venice-Verona, Italy 15-18 December, 2018. Kyiv-Venice-Verona: IAIS-NAM, 2018. С. 70-73.

20. Стадник М., Даниленко Н., Ковалик С. Перспективи розвитку ринку туристичних послуг в Україні. *Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфері обслуговування* : тези доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (9-10 травня 2024 року, м. Львів) / за заг. ред. Н. Павленчик. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2024. 288 с. 158-160.

21. Стойко І. І. Шерстюк Р. П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 156 с.

22. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2017. 514 с.

23. Управління конкурентоспроможністю персоналу, робіт та послуг : теорія, методологія, практика : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. В. В. Іванової. Київ : ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2020. 201 с.

24. Управління конкурентоспроможністю підприємств : підручник / за заг. ред. Г.Т. П'ятницької. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 700 с.

25. Управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах : колективна монографія / за заг. ред. М. В. Шарко. Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2016. 177 с.

26. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : підприємство – регіон : монографія / [Ю. Г. Козак, І. О. Уханова, О. А. Єрмакова, О. О. Сукач, С. В. Ляліков, О. В. Сулім, Д. Н. Бурлаченко, О. В. Захарченко, О. Р. Швагер, Н. А. Постова, О. О. Біла, Л. І. Андрусенко, П. Д. Дмитрієв, Д. А. Нікіфоров] ; за ред. Ю. Г. Козака, І. О. Уханової. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 173 с.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-

технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни, вул. В. Великого, 1;
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а;

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

<https://www.tourism.gov.ua/> – Державне агентство розвитку туризму України;

www.mavica.ra – Багатомовний пошуковий каталог;

www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України;

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей;

<https://moodle.lnup.edu.ua/> – Віртуальне навчальне середовище ЛНУП;

<http://art.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму;

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України;

<https://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України;

<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія;

<https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій;

<https://www.greentour.com.ua/history> – Спілка сільського зеленого туризму України.